

tretjega razreda v imenu vseh otrok, da hočejo pridni biti in se pridno učiti. Ko so govorniki končali, klicalo se je trikrat »živio«. Svetinski godci povzdigovali so svečanosti. Obed je imela gospoda pri č. g. dekanu, ostali pa v šolskem poslopju, kjer je krajni šolski svet napravil primerno veselico. Na novo šolsko poslopje naše smo lahko ponosni, da bi se v njem le tudi naša mladina učila krščansko, lepo živeti!

Iz Savinjske doline. (Hmeljarstvo.) Kakor je prijaznim čitateljem »Slov. Gospodarja« več ali manje znano, pridelujemo po Savinjski dolini že kakih petnajst let precej lepega hmelja, kojega pivovarji kaj radi kupujejo. Akoravno se število hmeljišč od leta do leta množi, vendar bi se lahko še štirikrat toliko hmelja pridelovalo, ako bi se nekateri naši posestniki poprijeli hmeljarstva, kakor so se ga Zalčani, Braslovčani, Šent-Pavličani, Polzelani itd. Akoravno so posestniki Gornje-Savinjske doline bili nekelej in znabiti so se sedaj bogatejši, kakor posestniki Spodnje-Savinjske doline, vendar je škoda marsikaterega tisočaka, kateri bi se lahko za hmelj dobili. Le pogledjmo, koliko zemlje se le imamo Savinječani s hmeljem posajene, ker na leto komaj okoli 6000 centov robe pridelamo, vendar pa pride povprečno v deželo vsako leto okoli pol milijona goldinarjev za hmelj. Gotovo lep denar! Zraven pa še moramo opomniti, da ima južno-štajarski hmeljar mnogo dobička pri svojem pridelku. Kakor smo že od mnogih slišali, stane tukaj pridelek enega kilograma 20 do 30 kr., prodaja se pa navadno najmanj po 1 gld. klgr. Se ve, da pride leto, ko se komaj po 40—50 kr. klgr. prodaja, zato pa pridejo leta, ko se za sto klgr. po dve do štiri sto gld. dobi. Da si je naš kmet že mnogo opomogel pri hmelju, vidi se že na tem, da se posestva ne prodajajo več na boben, tudi ne vidimo več, da bi za davke rubili, kar se je prej prav pogosto godilo. Vsak človek mora priznati, da je hmeljarstvo velika dobrota za naše kmetovalce. Da se je pa hmeljereja pri nas že toliko razvila, gre v prvi vrsti hvale gospodu Janezu Hausenbichlerju, ki je z djanjem, besedo in pisavo svoje rojake za to imenitno rastlino zanimal in po večletnem neutrudnem delovanju svoj blagi namen dosegel. Vzdrnite se se še toraj tudi Vi, Gornje-Savinječani, vzamite lopate v roke, sadite hmelj, obdelujte ga dobro in videli bode, da Vam bo več vrgel, kakor vsi drugi pridelki. Ciril.

Iz Ponikve. (Letina — smrt — III. red sv. Frančiška.) Kakor se po drugod toži o slabi letini, tako moramo tudi mi o svoji letini povedati. Poleg tega, da je rja se skoraj vsakega pridelka lotila, smo še imeli dvakrat točo: dne 10. julija in 4. septembra. Vsled tega je letos pri nas vsake reči manjše od prejšnjih let. Sadja ni celo nič. V vinogradih se je bilo grozdje prav bujno zastavilo, pa neusmiljena toča in smod sta mu bila huda sovražnika. Kjer so škropili, tam so vsaj še nekaj grozdja dobili. Pa to je bilo izvrstno sladko. Mošt je imel visoko ceno, namreč do 60 gld. polovnjak. — Dne 23. oktobra je v Slomu, na rojstnem domu knezoškofa Antona Martina, umrl hišni gospodar Anton Slomšek. Pokojni škof bili so mu lastni stric. V svoji mladosti je bil pri njih za strežaja v Št. Andreju. Bil je tih in blag značaj. Bog ga je s posvetnim blagom obilno obdaroval, pa to mu ni glave zmešalo, temveč je ostal krotek in ponižen. Bil je velik prijatelj molitve. To je pokazal tudi na smrtni postelji — do zadnjega mogočega trenutka je molil z okolistoječimi sv. rožni venec. Star je bil 66 let in nekaj mesecev. Naj v miru počiva! — Dne 30. oktobra so prišli iz Celja vlč. pater gvardijan Gregor navduševat Ponikovljane za obilni pristop k bratovščini III. reda sv. Frančiška. Pri tej priliki so tudi blagoslovili mično kronico za podobo Marije Device. Po blagoslovu so Mariji sami kronico na glavo

pritisnili. Imenovana kronica je dar pobožne device. Niso se zastoj trudili vlč. pater na leci povdarjajoč veliko korist III. reda. Po večernicah namreč je pristopilo k tej izvrstni bratovščini okoli 170 oseb. Pa še več bi jih bilo pristopilo — pa obredi vzamejo precej časa in zato jih je nekaj že prej odšlo. A zdaj je se le zanimanje za to bratovščino živahno postalo. Veliko jih je že izrazilo željo, da bi radi pristopili. Le naj pristopijo! Prilika jim je dana vsaki dan. A. A.

Iz Slov. Bistrice. (Slovesnost.) V ponedeljek, dne 28. listopada vršila se je v našem prijaznem mesteci lepa slovesnost. Prejšnji naš nadučitelj, g. Franz Vindiš bil je odlikovan za svoje 50letno zaslužno delovanje kot učitelj od Nj. veličanstva našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. z zlatim zaslužnim križcem, in ta dan mu je bil velikodušni dar slovesno na prsa pripet. Zlati križec je gospodu nadučitelju izročil in pripel blagorodni gospod c. kr. okrajni glavar Mariborski v pričujočnosti gospoda okrajnega nadzornika, slavnega mestnega zastopa, okrajnega in krajnega šolskega sveta, častite mestne duhovščine, zastopnikov vseh uradov, okrajnega šolskega društva, dosti druge mestne gospode in vseh šolarjev. Slovesnost vršila se je jako dostojno. Pa ne bom je popisoval, ker se je govorilo in pelo vse le nemško, menda vže za to, da ogromni večini Slovencev naše fare ni treba za to vedeti. Zakaj so bili šolski otroci pričujoči, katerih je kakih 90 odstotkov slovenskih, pač ne vem, in otroci tudi ne, ker jim tega nihče ni v edino razumljivem njih maternem jeziku razložil. Ali to bi bilo znamenje duha, kateri je do zdaj na naši šoli vladal? Bog, da odslej ne bo več in da se bo zmirom bolj pravično poučevalo v materinem slovenskem jeziku! Gosp. nadučitelj Vindiš si je v 30 letih, v katerih je tukaj deloval, vendar veliko zaslug pridobil za našo mladino. Zato se mu tudi vsi Slovenci bistriške okolice srčno zahvaljujemo in mu želimo, da bo še dolgo v sreči in Božjem blagoslovu užival zasluženega počitka.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Vsled zmešnjav, ki so nastale pri vladi, ker se ji je skujal nemški minister-rojak, grof Kuenburg, zavlekla se je v drž. zboru razprava o drž. proračunu za več dnij, v torek je bila sicer seja, toda govorila sta v njej samo protisemita Schlesinger in dr. Lueger, sklenilo pa se ni v njej ničesar, ker se ostali poslanci niso nič zmenili za to, kaj da je bilo v razpravi. — Kakor javlja »nemška levica«, bode ona glasovala zoper ministerstvo v vseh rečeh, ki imajo podobo zaupanja do vlade. No, juha se ne sreblje vselej vže vroča, taka, kakor pride z ognjišča, tudi levici se ohladi jeza prej ali slej, samo škoda, da brž gotovo tudi sedaj na kvar koristim države in slovanskih narodov.

Štajarsko. Naša dežela je bogata na železnih rudah, najbolj v gornjih delih, vendar pa železo ne hodi nič kaj v denar. Zakaj ne? Ker so tovarne vže po večjem delu v rokah judov ali ljudi, judom kakor las lasu podobnih in ti prodajajo slabo robo za drage denarje. To je najbolj pri kosah in vsled tega si jih ljudje naročujejo rajši drugod, štajarske pa ostanejo doma, nerazprodane. — »Nemški šulverein« čuti, da se mu kréjo prihodki, stroški pa mu rastejo vže čez glavo. Zato pa skuša sedaj pridobiti si denarja pri raznih zastopih, deželnih, okrajnih in tudi občinskih. Bodi mu to, če le kateri teh zastopov na naših slov. tleh ne hopne njemu v koš!

Koroško. Nasledki shoda »nemške stranke« v Celovci se vže čutijo po deželi ter vže mrgoli po vašeh »nemških apostolov« kričečih: nemštvo je v nevarnosti! Žal, da to ni resnica, ampak nemškutarije je še vse polno in ni upanja, da je kmalu zmanjka! Slov. rodoljubi so sicer na straži, toda kaj pomaga, ko je naše ljudstvo v tej reči premehko ter se rado vkloni »gospodi v skrijcih« in jej verjame, da mu je nemščine treba, kakor zrenice v očesu! — Deželni predsednik, baron Schmid-Zabierow obiskuje sedaj razne občine, pa mu občinski predstojnik ne ugodí, ako ga nagovori slovensko. Bode brž že resnica.

Kranjsko. Železnica, ki pelje iz Ljubljane do Kamnika, je še mlada in pravi se, da jo hoče vlada vsprejeti na svojo skrb. To bi bilo dobro, kajti tako imamo več upanja, da se ona nategne v našo Savinjsko dolino ter zveže s progo Celje-Velenje. — Kočevje je nemška naselbina sredi slov. prebivalcev, in sedaj se stavijo ti Nemci po robu zoper svoje sosede huje, kakor doslej, pa menimo, da bolj na povelje, ki prihaja do njih iz Gradea ali morebiti celó iz »rajha«, kakor pa iz lastne volje.

Primorsko. Malo manjka, pa še dobijo v Gorico nov slov. list, dosedanji si — vže po svojem rojstvu — ne more pridobiti zaupanja in tako ne more postati glasilo vseh tamošnjih Slovencev, a bilo bi ga tudi njim treba — glasila, ki zastopa vselej in v pravem pomenu staro geslo Slovencev: vse za vero, dom, cesarja!

Tržaško. Slov. stariši v Trstu so vložili drugo prošnjo, naj postavi mesto slov. ljudsko šolo za slov. otroke. Mestni zastop pa se je tudi sedaj brani in če ga visoka vlada ne pritisne trje, kakor o prvi prošnji, se je ubrani mesto, da-si je za-njo v resnici velika potreba. — Pri Sv. Križi, slov. vasi pri Trstu, postavlja laska »Lega« za slov. otroke laško šolo, saj laških ni ondi, če jih išče človek tudi z lučjo o »belem dnevu«.

Hrvaško. Sabor ali deželni zbor se snide v Zagrebu dne 10. decembra. Pomena ta sabor nima, ker je popolnem v rokah ogerske vlade. — Mesto Zagreb ima 72.000 gld. primanjkljaja in treba bode torej višjih obć. priklad.

Ogersko. Nekaterim poslancem se dozdeva, da ima »papež kalvincev«, Koloman Tisza preveč moči do vlade in zato se posvetujejo te dni, kako mu jo izvití iz rok. Zato je vže silna potreba, kajti sicer jo zavozí ogerska vlada do boja s katoliško cerkvo. Daleč vže itak ni do njega, saj se neki vže pripravlja postava za »civilni zakon« t. j. da poroke ne bode več v cerkvi, ampak v lopi pri županu. — Madjarski listi sipljejo polne vreče žolča na grofa Taaffeja, ker se noče udati nemški levici. To je drzno ščuvanje.

Vunanje države.

Rim. Kardinal Parochi je izdal pismo do vseh katoliških škofov, v katerem govori o bližnjem jubileji sv. očeta Leona XIII. Kakor se razvidi iz pisma, pričakuje se v Rimu romarjev o tem jubileji iz celega sveta.

Italijansko. Admiral Saint-Bron, minister za mornarstvo je umrl in je prevzel njegove posle Brin, predsednik minísterstva. Veliko jih menda ni ali ka-li. — Vlada je hotela razprodajo petrolja vzeti za vso državo v svoje roke, toda s tem je razdražila trgovce in zato je sedaj pustila to misel, sicer pa bi ne imela veliko dobička od te razprodaje. Nesla bi državi le štiri milijone lir.

Francosko. Minister za uk in bogočastje je imenoval več novih škofov, toda zoper njih voljo, kajti

Preiskave o »Panamskem društvu« še niso pri kraju, jud Reinach, ki je delil ministrom in poslancem »darila«, da so glasovali za to društvo, je izginil in reklo se je, da je na naglem umrl. To bi bilo za tiste ministre in poslance res sreča, kajti če njega ni več, ne more jim nihče dokazati, da so prejeli kako »darilo« od njega.

Belgijsko. Beseda se suče še vselej o prenaredbi ustave in o splošnji volilni pravici, toda liberalci niso ni za eno ni za drugo in menimo, da tudi vlada ne. Vsled tega bode pač vse zaspalo, ako jih delalci ne presilijo do take postave.

Nemško. Največja stranka v nemškem državnem zboru je »katoliško osredje« in v njej so sklenili predložiti drž. zboru, naj se prekliče postava, vsled katere se oo. jezuitje ne smejo naseliti v nemški državi. Le-ta postava gotovo ni dobra, ali ne vemo, če se dobi vže sedaj večina v drž. zboru za to, da se prekliče: Lutrovce se je preveč strah jezuitov. — V Berlinu so več anarhistov, delalcev prekucuhov zaprli, nekoliko drugih pa so izgnali iz mesta. Najbrž so jim prišli na sled o kaki zaroti.

Rusko. Ta država je sila velika, ali godi se ji, kakor drugim, da ima več stroškov na leto, kakor pa dohodkov. Za prihodnje leto vtegne priti za 66 milijonov premalo v drž. kase. Pri toliki temi v drž. kasah pač ne more car misliti na vojsko!

Bolgarsko. Knez Ferdinand si pridobiva vidoma ljudstvo in to najbolj s tem, da skrbi za pravico in ne išče bogatstva za-se, ampak deli z darežljivo roko denar med potrebno ljudstvo ter podpira posebno trgovino. Desna roka mu je v tem minister Stambulov, ali ljudje temu ne zaupajo preveč.

Srbsko. Trgovinska pogodba z našo avstrijsko državo še ne bode tako hitro dognana, kajti srbska vlada se brani nekaterih rečij, ki stojijo doslej v pogodbi, vsprejeti v novo, naša pa ne more privoliti v to, sicer bi naši trgovini bilo na škodo.

Turško. Sultan išče denarja na posodo ter ga porabi, ako ga dobi, za vtrjenje trdnjav po Bosporu. Ruska vlada pa misli neki storiti vse zoper to posojilo. Močna Turčija jej je pač nevarna!

Grško. Nekaj časa se je branila grška vlada privoliti, da se smejo »obrazci«, blago na ogled, pripošiljati v deželo. V novem času pa si je stvar premislila in je dopustila tako pošiljanje.

Afrika. Kardinal Lavigerie, v Algiersu, je v soboto umrl v 67. letu svoje dobe. Pokojnik si je veliko prizadel, da bi se zatrló sužnjištvo v Afriki, ali sedaj je umrl, predno se je to zgodilo.

Amerika. Amerikanski Slovenci si snujejo katol. društva in je želeti, da se tacih osnuje prav veliko, kajti po njih se ohrani marsikateri Slovenec katol. veri, ki bi sicer vtonil v morji amerikanske nevere. — V združene države poslej ne sme priti, kdor ne prinese seboj vsaj 100 dolarjev. Preveč jim hodi tujcev.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

XIX. Ljudsko življenje

me je tudi jako zanimalo in ne morem si kaj, da bi tu ne podal nekoliko podrobnostij. Ljudstvo je dvoje: 1. felahi, pravi kmetje, ki imajo in obdelujejo svoja zemljišča; 2. beduini, pastirji, ki s svojimi šotori in čredami ovac goved in kamel iščejo pašnikov križem